

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije®

Zarja

Program dela ZPMS za leti 2021 in 2022

Ljubljana, marec 2021

KAZALO

1 UVOD	3
2 ORGANI, DELOVNA TELESNA IN STALNE OBLIKE DELOVANJA	6
3 PROGRAMI ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE	7
3.1 PROGRAMI ZA ZAŠČITO OTROKOVIH PRAVIC IN ZAGOVORNIŠTVO	7
3.1.1 OTROŠKI PARLAMENTI®	11
3.1.2 TEDEN OTROKA® IN SVETOVNI DAN OTROKA.....	12
3.1.3 SREDIŠČE ZIPOM.....	13
3.1.4 NACIONALNA MREŽA TOM®	15
3.2 SOCIALNO-HUMANTARNI PROGRAMI	18
3.2.1 POMOČ SOCIALNO ŠIBKEJŠIM DRUŽINAM.....	18
3.2.2 POLNA ŠOLSKA TORBA	19
3.2.3 SAPRAMIŠKIN SKLAD	19
3.2.4 ADIN ŠTIPENDIJSKI SKLAD	19
3.2.5 ŠTIPENDIJSKI SKLAD NIVEA.....	19
3.2.6 DRUGE DOBRODELNE AKCIJE	20
3.2.7 POMEŽIK SONCU	20
3.3 PROGRAMI ZA PROSTI ČAS IN LETOVANJA.....	21
3. 3. 1 PROSTI ČAS	21
3.4 PROGRAMI NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA.....	22
3.4.1 NATEČAJ EVROPA V ŠOLI	22
3.4.2 MLADI RAZISKOVALCI ZGODOVINE	23
4 PROJEKTI IN PRIJAVE NA RAZPISE.....	24
4.1 PRIJAVE NA RAZPISE	24
5 USTANOVA FUNDACIJA ZPMS ZA OTROKE IN DRUŽINE V SLOVENIJI.....	25
5.1 ŠTIPENDIJSKI SKLAD DR. JANEZA DRNOVŠKA.....	25
6 ODNOSI Z JAVNOSTMI.....	25
7 VODENJE IN ORGANIZACIJA NALOG S PODROČJA DELOVANJA ZPMS	26
7.1 ZAPOSLENI	27
7.1.1 IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH	27
7.1.2 IZOBRAŽEVANJE ŠTUDENTOV – ŠTUDIJSKA PRAKSA	28
7.2 SODELOVANJE NA MEDNARODNIH DOGODKIH.....	28
8 ZAKLJUČEK	28

1 UVOD

Spremenjene razmere v družbi zaradi virusa COVID-19 nas potiskajo v prilagojeno delovanja naše organizacije. Zagotovo bo v letu 2021 potrebnih še kar nekaj prilagoditev naših aktivnosti, nadejamo pa se, da bo leto 2022 potekalo že v običajnih, z dano situacijo nadgrajenih aktivnostih.

ZPMS bo v letih 2021 in 2022 nadaljevala z izvajanjem programov, projektov in raznovrstnih aktivnosti na nacionalni ravni ter v društvih in zvezah še naprej utrjevala svoje temeljno poslanstvo nevladne, prostovoljne, nepridobitne in humanitarne organizacije, ki dela v dobro otrok, mladostnikov in družin. Aktivnosti bomo prilagajali trenutnim razmeram; če bo treba, bomo izvajanje nekaterih programov prenesli na splet.

Prizadevali si bomo ohraniti dosežene standarde. Nadaljevali bomo z aktivnim sodelovanjem pri oblikovanju ustrežnejših sistemskih in zakonskih pogojev za ohranitev in širitev pravic, ki jih imajo oz. naj bi jih imeli vsi otroci in mladostniki, to je: družina in družba nudita temeljne pogoje za socialno varnost, varstvo, šolanje in zdravje ter za zaščito pred vsemi oblikami nasilja ali zlorab.

Zagotovo se bomo vključili v razpravo o spremembah na področju zdravstva, še posebno v razpravo o Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. V letu 2021 pričakujemo razpravo o noveli tega zakona, ki naj bi uzakonila zdravstvena letovanja otrok.

V drugi polovici leta 2021 Slovenija predseduje EU. S programi in načrti predsedovanja niti nismo bili seznanjeni, otroci kot družbena skupina bodo najverjetneje izpuščeni iz teh aktivnosti. A ne glede na to, bomo s pozornostjo spremljali dogodke in akcije ter se jih skušali udeleževati, se nanje odzivati ter opominjati na otroke kot pomembno družbeno skupino. Nadaljevali bomo s prizadevanji za možnosti čim večje participacije otrok. Morda v času predsedovanja lahko to temo potisnemo bolj v ospredje in sporočimo, kakšna je situacija na tem področju v naši državi.

Še naprej bomo opozarjali na odnos do otrok v družbi; pogosto uporabljamo rek, da svet stoji na mladih in da so mladi naša prihodnost, pri načrtovanju državnega proračuna in določanju političnih prioritet pa otroci ostajajo izpuščeni. Odbor ZN za otrokove pravice je v svojih Priporočilih Sloveniji glede uresničevanja Konvencije ZN o otrokovih pravicah leta 2013 zapisal, da bi morala Slovenija izboljšati dostop za otroke in pritožbe otrok ter pritožbe otrok obravnavati na otroško občutljiv in hiter način. Otroci so pomanjkljivo obveščeni o njihovi pravici do neposrednega vlaganja pritožb pri namestniku varuha človekovih pravic, ki pokriva področje otrok. Treba je zagotoviti dostopne, enostavne in otroku prijazne postopke. V Sloveniji potrebujemo sogovornika, ki bo širil glas otrok in njihove pobude ter se zavzemal za otroke in njihove pravice. Varuha otrokovih pravic potrebujemo tudi zato, ker je na področju socialnega, zdravstvenega in drugih dialogov preveč odprtih in nerešenih vprašanj, ki se ne rešujejo dovolj hitro v korist otrok. V letu 2021 in 2022 bomo tako v sodelovanju s Središčem ZIPOM vodili aktivnosti za ustanovitev institucije Varuha otrokovih pravic, ki bo samostojno in neodvisno telo. Tako bi moral biti Varuh otrokovih pravic ustanovljen z zakonom in imenovan v Državnem zboru RS. Imel bi pooblastila za varstvo in zastopanje, spodbujanje in promoviranje otrokovih pravic. Opravljal bi tudi vlogo spremljanja uresničevanja Konvencije otrokovih pravic ter ostalih mednarodnih pravnih aktov na področju otrokovih pravic.

Nadaljevali bomo s sodelovanjem in vodenjem aktivnosti v okviru Središča za zagovorništvo in informiranje o pravicah otrok in mladostnikov (Središče ZIPOM) pri pripravi Alternativnega poročila o uresničevanju Konvencije o otrokovih pravicah v Sloveniji. Upamo, da bo država končno pripravila svoje poročilo o uresničevanju Konvencije o otrokovih pravicah v Sloveniji, ki bi ga morala že leta 2018 posredovati Odboru za otrokove pravice Združenih narodov kot nadzornemu mehanizmu za spremljanje uresničevanja Konvencije o otrokovih pravicah. V letu 2021 bomo aktivno sodelovali pri pripravi akcijskega načrta, vezanega na Program za otroke 2020–2025, ki je bil sprejet novembra 2020..

ZPMS bo s svojimi programi in projekti humanitarnih pomoči prispevala k blažitvi posledic epidemije in socialnih stisk otrok, mladostnikov in družin. Skrbi nas, da bo v letošnjem letu velik porast socialnih in duševnih stisk. S svojimi programi bomo krepili sposobnosti otrok in mladih, da se bodo lahko čim uspešnejše soočili z izzivi sodobne družbe. Te cilje bomo dosegali s številnimi programi, ki jih bomo pripravljali in izvajali na širšem geografskem področju Slovenije, s svojimi 109 članicami – zvezami, društvi prijateljev mladine in zavodi, ter ob sodelovanju institucij na področju šolstva, kulture, sociale in zdravstva tako na lokalnih ravneh kakor tudi na državni ravni.

Kakovostno preživljanje prostega časa ima zaradi prisotnosti virusa COVID-19 in vseh omejitev v družbi, ki smo jih doživljali v letu 2020, še poseben pomen tako za otroke in mladostnike, kot njihove starše oz. celotne družine. Otroci in mladostniki se vračajo iz osame z vsemi razlikami v znanju, z razlikami v doživljanju neugodnih izkušenj doma, z različnimi travmatičnimi izkušnjami, preživetimi izkušnjami nasilja ali drugih zlorab, s stanji apatije, depresije in drugih duševnih stisk. Na preizkušnji je naša občutljivost do najšibkejših in ranljivih. Zato bo v letošnjem letu še poseben poudarek na preživljanje prostega časa in kakovostnega preživljanja počitnic, saj je to čas za počitek in sprostitvev otrok. Zaradi šolanja na daljavo in zaradi zapiranja otrok v ožji krog družine, opažamo pri otrocih veliko stisk. Želimo si, da bodo počitnice priložnost za doživljanja in ustvarjanja otrok zunaj obveznega, zunaj zahtev in zadolžitvev, ki jih otroku postavljajo odrasli. Nenazadnje – prosti čas nudi otroku socialne stike, možnosti samoartikulacije, samopotrjevanja, iskanja in oblikovanja lastne identitete. Je torej priložnost za osebno rast, razvoj interesov, za razvoj socialnih spretnosti, navezovanje novih prijateljskih in sodelujočih odnosov s sovrstniki. In otroci si po težkem letu to res zaslužijo.

ZPMS ima dolgoletno tradicijo organiziranja zimovanj in letovanj otrok in mladostnikov. Zaupanje staršev in zadovoljstvo otrok in mladostnikov nam bosta tudi v prihodnje pomembni merili. Da bi to ohranili, bomo posebno pozornost namenili ohranjanju in dvigu kakovosti programov na letovanjih, izobraževanju organizatorjev in prostovoljcev, povečevanju deleža družbe pri sofinanciranju letovanj za socialno izključene ali ogrožene skupine otrok in mladostnikov ter pridobivanju sredstev iz humanitarnih akcij. Še naprej bomo posebno pozornost posvečali zbiranju sredstev za letovanja otrok s posebnimi potrebami.

ZPMS si je pridobila in bo tudi obdržala renome kompetentne organizacije, ki pripravlja in izvaja strokovno utemeljene programe, ob nenehnem sodelovanju s strokovnjaki z univerz in ostalih strokovnih institucij. Ohranitev omenjene strokovne ravni izvajanja programov narekuje pripravo in izvedbo programov izobraževanja in usposabljanja vseh, ki bodo delali z otroki in mladostniki ali zanje.

V letih 2021 in 2022 bo ZPMS skušala ustvariti zametke novega (virtualnega) izobraževalnega centra. Z usposabljanji in drugimi oblikami izobraževanj za različne ciljne skupine bomo zasledovali naš temeljni cilj – dvig ravni kakovosti dela z otroki in mladino.

Naši prvi koraki pri vzpostavljanju izobraževalnega centra bodo usmerjeni v izobraževanje članov in prostovoljcev naših članic. Na njihovo pobudo bomo v letošnjem letu pripravili izobraževanja, kot so pridobivanje sredstev v lokalnem okolju, prepoznavanje psihosocialnih težav pri otrocih, pridobivanje statusa v javnem interesu ipd. Začnemo že v aprilu 2021. Nadaljevali bomo z organizacijo izobraževanj za prostovoljce na TOM telefonu, pedagoških vodij, mentorjev za vodenje programa Otroški parlament, mentorje za vodenje mladih raziskovalcev zgodovine, za mentorje natečaja Evropa v šoli,

ZPMS bo v letu 2021 vstopila v proces certifikacije za standard kakovosti ISO 9001:2015. Predvidoma v letu 2022 bomo certifikat tudi pridobili. Pridobitev standarda je odraz odličnosti organizacije, saj določa temelje kakovosti. Na ZPMS smo nekatere standarde neformalno že uvedli, dve zaposleni sta že bili na izobraževanju za notranje presojevalce. Rezultat certifikata kakovosti je t. i. 'knjiga protokolov in postopkov v organizaciji' oziroma 'Poslovník kakovosti', ki se ga morajo držati vsi zaposleni. Ocenjujemo, da smo že na zelo dobri poti, ker že imamo uveljavljen sistem priprave in sprejemanja programov dela in poročanja, ker imamo določene cilje, vrednote, poslanstvo, namen organizacije in neformalno določene in uveljavljene protokole in standarde za poslovanje – tako pri delu s prostovoljci, donatorji, sponzorji in med zaposlenimi. Vzpostavljeno imamo strokovno službo in prostovoljce ter pravne akte, ki postavljajo okvir tako delovanja samih programov kot tudi pravice in dolžnosti zaposlenih in prostovoljcev. Pomemben element za vpeljevanje kakovosti je tudi obvladovanje dokumentacije in zagotavljanje sledljivosti, kar na ZPMS v veliki meri že neformalno izvajamo. V letu 2021 bi se tako zavezali vse naše standarde zapisati in poiskati način, kako jih izboljšati in uskladiti s standardom kakovosti ISO 9001. S tem bomo vstopili v novo maloštevilno elitno družbo – NVO s standardom kakovosti. S tem bi pripomogli tudi k delovanju naših članic, saj bi poleg podpore pri pridobitvi certifikata, lahko pomagali tudi tistim, ki k temu ne bi pristopili – na način, da bi jim pomagali iskati rešitve v smeri optimizacije delovnih procesov, da bi poslovali bolj pregledno, na predvidljiv in standardiziran način. Nenazadnje pa s tem tudi finančno vzdržno.

Priloga Programa dela ZPMS za leti 2021 in 2022 je tudi Finančni načrt 2021–2022. V njem načrtujemo prihodke in odhodke glede na znana dejstva in na predvidene aktivnosti.

2 ORGANI, DELOVNA TELESNA IN STALNE OBLIKE DELOVANJA

Seje organov ZPMS

Upravni odbor se bo predvidoma sestel najmanj štirikrat. Nadzorni odbor se bo sestel najmanj enkrat. Ostali organi se bodo sestajali po potrebi.

Skupščina kot najvišji organ ZPMS se bo sestala v marcu na 3. korespondenčni seji, ko bo sprejemala Poslovno in finančno poročilo za leto 2020, letni program dela in finančni načrt za leti 2021 in 2022.

Upravni odbor ZPMS bo na eni od rednih sej razpravljaj tudi o možnosti priprave sprememb Statuta ZPMS. Statut bo treba uskladiti z določili Zakona o nevladnih organizacijah in opraviti razmislek še o nekaterih drugih spremembah. Nov, prenovljen statut bomo sprejeli na zasedanju skupščine ZPMS v marcu 2022.

Programski svet ZPMS

Upravni odbor ZPMS je v letu 2020 ustanovil Programski svet ZPMS, v letu 2021 pa bo sprejel še Poslovnik o nalogah in pristojnostih Programskega sveta in določil njegovo sestavo. Prva konstitutivna seja Programskega sveta ZPMS bo sklicana v začetku marca 2021.

3 PROGRAMI ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE

V letih 2021–2022 bomo nadaljevali z izvajanjem naših programov na naslednjih področjih:

1. programi za zaščito otrokovih pravic in zagovorništvo (*Nacionalni odbor za otrokove pravice pri ZPMS (v okviru le-tega Forum proti telesnemu kaznovanju otrok v družini, Forum za pravice otrok v bolnišnici in Zveza družin); Otroški parlamenti, TOM telefon, Teden otroka, ZIPOM – Središče za zagovorništvo in informiranje o pravicah otrok in mladostnikov*);
2. socialno-humanitarni programi (*pomoč socialno šibkejšim družinam, Pomežik soncu, Polna šolska torba (vključujoč akcijo Poštar Pavli polni šolske torbe), Sapramiškin sklad, Štipendijski sklad Nivea, Adin štipendijski sklad, Veseli december in donacije podjetij za novoletno obdarovanje, druge dobrodelne akcije in pobude*);
3. programi za prosti čas in letovanja (*letovanja, zimovanja, druge dejavnosti za kakovostno preživljanje prostega časa*);
4. programi na področju vzgoje in izobraževanja (*Evropa v šoli, Mladi raziskovalci zgodovine*).

V nadaljevanju podajamo program dela za leti 2021 in 2022 po posameznih področjih oz. programih. Izvedbo vseh aktivnosti bomo prilagajali situaciji v državi glede COVID-19.

3.1 PROGRAMI ZA ZAŠČITO OTROKOVIH PRAVIC IN ZAGOVORNIŠTVO

Na področju zaščite otrokovih pravic in zagovorništva bomo v letih 2021 in 2022 izvedli naslednje ključne dejavnosti:

Nadaljevali bomo s koraki razvoja participacije otrok in mladostnikov, iskali bomo nove možnosti, da bo v družbi glas otrok bolj slišan in upoštevan, prav tako tudi glas staršev in družin. Otroci morajo imeti možnost sodelovanja pri oblikovanju sistemskih ukrepov in drugih pomembnih odločitev, ki jih zadevajo. ZPMS se bo aktivno vključevala v pripravo ključnih dokumentov na širšem področju problematike otrok in se bo kot zainteresirana javnost še naprej udeleževala sej različnih odborov v Državnem zboru RS in drugih pomembnih teles/organov.

Delovanje Nacionalnega odbora za otrokove pravice

Nacionalni odbor (NO) za otrokove pravice sestavljajo predstavniki zvez in društev s terena ter zunanji strokovnjaki z različnih področij delovanja (področja, kjer so vključeni otroci s posebnimi potrebami, zdravstveno varstvo otrok, vzgoja in izobraževanje, itd.). S takšno obliko delovanja bomo nadaljevali tudi v letih 2021 in 2022. V letu 2020 je bila imenovana nova sestava odbora za mandatno obdobje 4 let. Nacionalni odbor za otrokove ima 15 članov, predsednica je Vlasta Nussdorfer.

Prizadevali si bomo dosegati visoko stopnjo odzivnosti na aktualne razmere in primere kršenja otrokovih pravic na vseh življenjskih področjih. Vsebinska področja, na katera bo NO za otrokove pravice še posebej pozoren, bodo: duševno zdravje otrok (zaradi epidemioloških ukrepov duševne stiske otrok v porastu, posledice teh ukrepov pa se bodo kazale tudi na dolgi rok), splošno zdravje otrok, socialna vprašanja, nasilje nad in med otroki, področja, ki vključujejo otroke s posebnimi potrebami, participacija otrok, izobraževanje, informiranje o pravicah otrok, romska problematika itd.

Pod okriljem NO za otrokove pravice bomo tudi v letih 2021/22 izvedli nekatere aktivnosti naslednjih programov:

- *Forum proti telesnemu kaznovanju otrok*: z namenom doseganja ničelne tolerance do nasilja oz. telesnega kaznovanja otrok bomo nadaljevali z ozaveščanjem staršev in širše javnosti, da telesno kaznovanje otrok ni primeren vzgojni ukrep. Nadaljevali bomo z distribucijo zloženke za starše z naslovom "Odraščanje brez nasilja".
- *Forum za pravice otrok v bolnišnici*: nadaljevali bomo z distribucijo brošure "Moj otrok mora ostati v bolnišnici", predvsem otroškim oddelkom slovenskih splošnih bolnišnic in pediatričnim klinikama v Ljubljani in Mariboru.
- *Zveza družin*: obeležili bomo 15. maj – mednarodni dan družin. Glede na osrednjo temo, ki jo vsako leto razglasijo Združeni narodi, bomo tudi v prihodnjih dveh letih pripravili sporočili za javnost. V tednu od 15. do 22. maja (teden družin) pa bomo pripravili akcijo "Za družine brezplačno", ki bo družinam omogočila brezplačen vstop v muzeje in galerije.

Ozaveščanje javnosti o otrocih s posebnimi potrebami

Ker želimo doseči večjo senzibilnost do drugačnosti pri čim širšem krogu ljudi in pomagati staršem, ki se prvič srečujejo z otrokovimi odstopanji v razvoju, smo izdali informativno zloženko "Otroci s posebnimi potrebami". V letu 2021 bomo zloženko distribuirali vrtcem z razvojnimi oddelki in ostalim vrtcem, osnovnim šolam, osnovnim šolam za otroke s posebnimi potrebami, knjižnicam, razvojnim ambulantam, svetovalnim centrom, društvom in zvezam prijateljev mladine, itd. Zloženko bomo distribuirali tudi ob različnih dogodbah (npr. Teden otroka, festival prostovoljstva, itd.).

Strategija o participaciji otrok: implementacija osnutka

V sklopu projekta "Povezani prijatelji" smo pripravili osnutek Strategije o participaciji otrok, ki podaja ključne teoretične podlage ter opredeljuje njen namen in cilje. Zaradi lažje operative in komunikacije z javnimi institucijami bomo nadalje dokument naslavljali *Bela knjiga Zveze prijateljev mladine Slovenije o uresničevanju pravice otrok do participacije*. Za doseganje v Beli knjigi zastavljenih ciljev bomo v naslednjih fazah ta osnutek dopolnjevali s konkretnimi prispevki/predlogi/mnenji deležnikov, t. j. otrok, odločevalcev, oblikovalcev politik, strokovnjakov in civilne družbe.

V ta namen smo že pripravili projekt z naslovom "Uresničevanje pravice otrok do participacije: Naše mnenje šteje!", s katerim smo bili uspešni na oktobrskem razpisu Erasmus +, KA3 – Podpora za reformo politik (Dialog med mladimi in oblikovalci politik). Namen projekta je skupaj z otroki in drugimi deležniki ustvariti dokument, ki bo postavil temelje kakovostnega sodelovanja otrok v vseh zadevah, ki so pomembne za njihovo življenje. Cilji projekta pa so: na regijskih posvetovanjih z otroki uskladiti, kaj naj bi za posamezno področje življenja otrok Bela knjiga vključevala, ter na zaključni razpravi te predloge predstaviti predstavnikom pristojnih ministrstev; oblikovati delovne skupine otrok, ki bodo nadalje sodelovale pri pripravi Bele knjige; v času predsedovanja Slovenije EU osvetliti otrokove pravice s poudarkom na pravici do participacije; ter promovirati ZPMS in njena prizadevanja na področju zagovornišva in otrokovih pravic.

Sodelovanje v delovni skupini za pripravo Programa za otroke

ZPMS bo tudi nadalje sodelovala v delovni skupini pri Ministrstvu za delo, družino in enake možnosti (MDDSZ) za pripravo strateškega dokumenta Program za otroke 2020–2025. Program je bil sprejet v začetku novembra 2020, delovna skupina pa bo v letih 2021/22 nadaljevala s pripravo dvoletnih akcijskih načrtov k temu dokumentu. Članica delovne skupine je Petra Zega, strokovna sodelavka ZPMS.

Sodelovanje v Svetu RS za otroke in družino

Svet RS za otroke in družino je stalno posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije, katerega člani so predstavniki nevladnih organizacij in strokovnih institucij s področja otrok in družine ter predstavniki Vlade Republike Slovenije. V letu 2021 in 2022 bomo nadaljevali s sodelovanjem v tem Svetu – mandat predsednice ZPMS Darje Groznik kot članice traja od 2017–2022. Svet se bo seznanjal z aktualnimi izzivi na področju življenja otrok, še posebej o vplivih epidemije COVID-19.

Sodelovanje v Svetu varuha za človekove pravice

Svet varuha za človekove pravice je posvetovalno telo varuha za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter krepitev pravne varnosti, ki deluje po načelu strokovne avtonomije. V letu 2021 in 2022 bomo nadaljevali s sodelovanjem v Svetu za človekove pravice pri Varuhu človekovih pravic – mandat predsednice ZPMS Darje Groznik kot članice traja od 2020 do izteka mandata trenutnega varuha človekovih pravic 2025.

Sodelovanje v delovni skupini za pripravo predlogov vsebinskih rešitev na področju družinske in socialne politike

Pri MDDSZ deluje delovna skupina za pripravo vsebinskih rešitev na področju družinske in socialne politike. Ti področji sta sicer samostojni, a v mnogih vsebinah neločljivo povezani. Zato je smiselno, da se določena vprašanja obravnavajo v širši skupini, v kateri sodelujejo tako predstavniki ministrstev kot tudi predstavniki nevladnih organizacij.

V skupino je bila imenovana Breda Krašna, generalna sekretarka, kot njena namestnica pa Petra Zega, strokovna sodelavka. V prihodnjih letih si želimo pogostejšega in bolj akcijsko naravnane sodelovanja.

Sodelovanje v Svetu Vlade RS za spodbujanje razvoja prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij

Svet Vlade Republike Slovenije za spodbujanje razvoja prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij je strokovno in posvetovalno telo vlade. Svet sestavlja 20 članov: deset predstavnikov ministrstev in vladnih služb, sedem predstavnikov nevladnih organizacij in trije predstavniki prostovoljskih organizacij. V Svet je imenovana Breda Krašna, generalna sekretarka ZPMS. Lahko le upamo, da se bo svet v letih 2021 in 2022 redno sestajal.

Ustanovitev sklada za otroke z redkimi boleznimi

Družine z otroki z redkimi boleznimi se prej ali slej znajdejo v finančni stiski, saj so zdravljenja teh bolezni izjemno draga, pogosto pa zahtevajo tudi pot v tujino. Vsako leto poteka več (ad hoc) humanitarnih akcij, s katerimi se za posameznega otroka zbirajo donacije. Po našem mnenju bi bilo to treba sistemsko urediti. Zato bomo v letu 2021 preučili možnosti in predlagali državi, da razmisli o ustanovitvi posebnega sklada za otroke z redkimi boleznimi, preko katerega bi se zbirala sredstva. S tem bi se razbremenile humanitarne organizacije. Naša prva aktivnost bo sestanek s ključnimi deležniki, to je z ministrstvi, obstoječimi nevladnimi organizacijami in društvi, ki so že aktivni na področju podpore staršem in otrokom z redkimi boleznimi.

Nacionalni odbor mladih

V letu 2021 bomo ponovno aktivirali Nacionalni odbor mladih. Ideja, ki je vzniknila leta 2015 s strani mladih parlamentarcev, je bila vse do letošnjega leta neuresničena. Prvotni namen Nacionalnega odbora mladih je bil, da mladi parlamentarci spremljajo uresničevanje zaključkov Otroških parlamentov, ne glede na to, da postanejo že dijaki. Sedaj bomo skušali idejo obuditi z vključitvijo zainteresiranih osnovnošolcev in dijakov. Želimo, da je ta odbor nestrankarski in neodvisen organ, ki deluje znotraj ZPMS. Podajal bo mnenja in videnja otrok in mladih, upošteval zaključke Otroških parlamentov ter bil pomemben sogovornik tako znotraj ZPMS kot tudi navzven z odločevalci in drugimi organizacijami/institucijami. Predsednik Nacionalnega odbora bo sodelovali tudi v Programskem svetu ZPMS. V letu 2021 bomo pripravili pravilnik delovanja odbora in skušali pridobiti prve člane, za leto 2022 pa upamo, da bodo odbor izvolili mladi sami in zastavili konkretne aktivnosti.

Nadaljevanje prizadevanj za obuditev projekta "Dobra igrača"

Ob obilici najrazličnejših igrac na tržišču smo premalokrat pozorni, ali je igrača zares ustrezna glede na pedagoško-psihološke, zdravstvene, higienske, tehnološke in oblikovno estetske ter druge lastnosti. Ugotavljamo, da je na našem trgu veliko nekvalitetnih in zdravju otrok škodljivih igrac.

V preteklem letu smo sklicali prvi sestanek za obuditev projekta Dobra igrača, v letih 2021 in 2022 pa bomo s prizadevanji nadaljevali. Zavedamo se, da moramo slediti sedanjim evropskim regulativam, sistemu certificiranja in da projekta, kakršen je bil nekoč, ni moč ponoviti. Treba bo pregledati obstoječe stanje na tem področju in se odločiti o konkretnjših nalogah, npr. osveščanje, izobraževanje, oblikovanje priporočil za dobre igrace.

Sodelovanje z organizacijo Eurochild

Udeležili se bomo Skupščine Eurochilda (1x letno; ZPMS in Središče ZIPOM) in srečanj National Partner Network (približno 2x letno, Središče ZIPOM). Za leto 2021 je Skupščina Eurochilda načrtovana za 17. in 18. junij, srečanje National Partner Network pa bo predvidoma v spomladanskem času. Za leto 2022 datumi še niso znani.

Spremljali bomo tudi dogajanje v Eurochildovem Svetu otrok in v kolikor bodo članstvo nadgradili, bomo za člana/ico Sveta otrok kandidirali novega mladega parlamentarca/ko.

Uroš Brezovšek, podpredsednik ZPMS, ki je bil v letu 2019 izvoljen za člana Upravnega odbora organizacije Eurochild (za mandatno obdobje 3 let in z možnostjo podaljšanja za 1 leto), bo v letih 2021 in 2022 nadaljeval z opravljanjem nalog, ki mu jih nalaga omenjena funkcija. Udeležil se bo najmanj 3 sestankov letno.

Sodelovanje v mreži EAPN Slovenija

Tudi v letu 2021 in 2022 bomo aktivno sodelovali znotraj slovenske mreže European Anti-Poverty Network. Na prvem srečanju mreže v letu 2021 so bile kot glavne načrtovane aktivnosti v letu 2021 izpostavljene: oblikovanje senčnega poročila o izračunu življenjskih stroškov; oblikovanje fokusnih skupin, preko katerih bi raziskali vključevanje brezdomcev na trg dela, revščino ob delu (dvig minimalne plače) in revščino pri žrtvah nasilja; ter vzpostavitev delovne skupine o položaju starejših.

Načrtuje se tudi predstavitev in promocija mreže EAPN v času predsedovanja Slovenije Svetu EU.

3.1.1 OTROŠKI PARLAMENTI®

Otroški parlamenti so program vzgoje in izobraževanja otrok za aktivno državljanstvo in demokracijo. Izvaja se v osnovnih šolah, kjer imajo otroci preko sodelovanja v programu možnost, da se sliši njihov glas in omogoči sodelovanje v zadevah, ki se jih tičejo. To je tudi glavni namen programa. Sicer pa otroci v programu pridobijo tudi socialne veščine, izkušnje, znanja, si oblikujejo pozitivno samopodobo, razvijajo komunikacijske spretnosti (samostojno sporočanje, argumentiranje, strpnost).

V letu 2021 želimo slediti predvsem dvema ciljema:

- zagotoviti, da je v Otroške parlamente vključenih čim več otrok z različnimi ozadji ter da je tudi njihov glas slišan;
- kontinuirano informirati odrasle (starše, vodstva šol, lokalne skupnosti, poslance, novinarje) o mnenjih otrok in njihovih zaključkih ter jih vabiti na dogodke in pogovore z otroki.

Poleg teh dveh ciljev bomo resneje pristopili tudi k vprašanju, kako sistematično in učinkoviteje zagotoviti prenašanje sporočil otrok v prostor oblikovanja strateških razvojnih ciljev družbe in posamičnih rešitev na lokalni, regijski, nacionalni ter tudi mednarodni ravni.

Leto 2020 je bilo leto prilagajanja novim družbenim razmeram, zagotovo bo prav tako tudi še v prvi polovici leta 2021. Klasičnih srečanj otrok, vključenih v Otroški parlament, torej ni pričakovati. Tudi nacionalnega otroškega parlamenta v Državnem zboru RS ne. Po posvetu z regijskimi koordinatorji smo se odločili, da letošnji program na vseh ravneh izpeljemo na drugačen način, z uporabo on-line orodij. Termin izvedbe on-line 31. nacionalnega otroškega parlamenta smo predvideli za 21. 4. 2021. V tem letu nadaljujemo z osrednjo temo Moja poklicna prihodnost. Želimo jo zaključiti na klasičen, ustaljen način v letu 2022. Po dogodku bomo pripravili zaključke, s katerimi bomo seznanili vse tiste odrasle, ki jih bodo ti zaključki zadevali.

Ker so mentorji na šolah in regijski koordinatorji nepogrešljivi člen za uspešnost programa, bomo v septembru ponovno organizirali srečanje/izobraževanje, kjer bomo osvetlili nekatera vprašanja razvoja programa in evalvirali način izvedbe v letošnjem in preteklem letu. Kar precej mentorjev se vsako leto zamenja in tisti, ki so novi mentorji, potrebujejo tudi več informacij o samem delovanju programa, kako se ga lotiti na šolskem nivoju, itd. V preteklem letu klasičnega izobraževanja mentorjev in regijskih koordinatorjev namreč ni bilo, zato bo verjetno v letošnjem letu potreba po izvedbi srečanja/izobraževanje še toliko večja.

V šolskem letu 2020/2021 po naših podatkih v programu Otroški parlamenti sodeluje 200 osnovnih šol z vse Slovenije (od skupno 454 osnovnih šol). Sistematično si bomo prizadevali, da bi k sodelovanju pritegnili tudi tiste šole, ki do sedaj še niso bile vključene. Cilj je, da bi vsako šolsko leto v program pridobili 10 novih osnovnih šol.

3.1.2 TEDEN OTROKA® IN SVETOVNI DAN OTROKA

Osrednji namen Tedna otroka je, da v tem tednu še posebej izpostavimo pomen uresničevanja otrokovih pravic oziroma opozorimo na neuresničevanje le-teh. Vsako leto izberemo temo – eno izmed otrokovih pravic, pripravimo novinarsko konferenco/sporočilo za javnost in poslanico. S poslanico nagovarjamo tako širšo javnost kot tudi vzgojitelje v vrtcih in učitelje v osnovnih šolah, da se o izbrani temi pogovarjajo z otroki in pripravijo aktivnosti.

Teden otroka se začne na prvi ponedeljek v mesecu oktobru. V letu 2021 bo tako Teden otroka od 4. do 10. oktobra 2021. Tema trenutno še ni znana.

V okviru programa Teden otroka bomo v letu 2021 izvedli naslednje ključne dejavnosti:

- organizirali bomo novinarsko konferenco, na kateri bomo izpostavili aktualno temo, povezano s položajem otrok v družbi in uresničevanjem njihovih pravic;
- k sodelovanju za pripravo poslanice bomo povabili enega izmed slovenskih pesnikov/pisateljev/mladinskih ustvarjalcev, ki bo na izbrano temo pripravil sporočilno besedilo;
- članice, zveze in društva bodo pripravile bogate programe in aktivnosti za predšolske in osnovnošolske otroke.

V letu 2022 bo Teden otroka med 3. in 9. oktobrom, osrednja tema še ni znana.

Svetovni dan otroka vsako leto obeležujemo 20. novembra, na dan, ko je bila leta 1989 sprejeta Konvencija o otrokovih pravicah. To je dan, ko želi OZN spomniti vse narode sveta na njihovo odgovornost do otrok. To je dan, ko v ospredje razprav stopi Konvencija o otrokovih pravicah. Ta dan je tudi rojstni dan programa TOM telefon.

3.1.3 SREDIŠČE ZIPOM

Središče za zagovorništvo in informiranje o pravicah otrok in mladostnikov – Središče ZIPOM (edina in največja mreža nevladnih organizacij s področja otrokovih pravic v Sloveniji) bo nadaljevalo svoje poslanstvo, torej podporo, spodbudo in koordinacijo NVO.

Ključni cilji za leti 2021 in 2022 so:

- vzpostaviti formalno strukturo mreže v obliki Sveta Središča ZIPOM, ki bi deloval pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije;
- sodelovati pri vseh aktivnostih v povezavi z alternativnim poročilom ter poročanjem Slovenije o uresničevanju KOP pred Odborom ZN za otrokove pravice;
- postati prepoznan in enakovreden sogovornik odločevalcem na nacionalni in evropski ravni v povezavi z otrokovimi pravicami.

ZIPOM bo v letih 2021 in 2022 izvajal naslednje ključne dejavnosti:

Na področju krepitve in podpore članicam:

- izdaja mesečnih ZIPOM e-novičk in izdaja mesečnih ZIPOM e-gradiv (aktualne vsebine s področja otrokovih pravic na nacionalni in evropski ravni);
- posodobitev E-novičk v obliko spletne verzije;
- posodobitev vsebin na spletni strani Središča ZIPOM;
- sprejetje dogovora med članicami za formalizacijo mreže v smislu sprejema pravil delovanja mreže ter ustanovitev temeljnih organov (svet članov, tematske delovne skupine,...);
- priprava usklajenega strateškega dokumenta Središča ZIPOM, ki bi vključeval glavna pereča področja otrokovih pravic v Sloveniji kot izhodišče za razpravo o otrokovih pravicah in njihovo učinkovito implementacijo (delno je že pripravljen in temelji na osnutku Alternativnega poročila);
- redne evalvacije (dogodkov, publikacij, delovanja mreže);
- krepitev članic prek organizacije usposabljanj, delavnic na temo otrokovih pravic (ob ustreznem financiranju bi izvedli 6 delavnic letno);
- aktivno sodelovanje pri vseh aktivnostih Konzorcija vsebinskih mrež nevladnih organizacij.

Na področju zagovorništva:

- sodelovanje pri koordinaciji in pripravi (dokončanju) alternativnega poročila o uresničevanju Konvencije ZN o otrokovih pravicah v tripartitni koordinaciji s Pravno-informacijskim centrom nevladnih organizacij – PIC ter Slovensko fundacijo za UNICEF (priprava, zbiranje ter usklajevanje prispevkov NVO, komunikacija z mrežo Child Rights Connect na zasedanju v Ženevi v vlogi nevladnega sektorja);
- sodelovanje pri pripravi akcijskega načrta k Programu za otroke 2020–2022;
- opozarjanje na pomembnost otrokovih pravic v okviru Evropskega semestra (aktivno sodelovanje in povezovanje s predstavniki Evropske komisije v Ljubljani), priprava profila Slovenije glede priporočil Evropske komisije ter poročila Slovenije v okviru združenega poročila Eurochild-a;
- izvedba zagovorniških aktivnosti v smeri lobiranja za postavitve prvega varuha otrokovih pravic v Sloveniji kot samostojne in neodvisne institucije, ki bi v nasprotju z Varuhom človekovih pravic RS imel pooblastila tudi v zasebnem sektorju;

- koordinacija akcije, ki bi si prizadevala za deinstitucionalizacijo ustanov za otroke v Sloveniji ter postopen prehod na družinsko ter skupnostno oskrbo (priprava analize glede stanja tega področja v Sloveniji, organizacija okrogle mize z relevantnimi deležniki, priprava predlogov sprememb za odločevalce, sestanki z odločevalci, komunikacija z mediji itd.). Lobirali bomo za vzpostavitev medresorske delovne skupine za deinstitucionalizacijo ustanov za otroke.
- aktivno spremljanje postopka sprejema in implementacije Zakona o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke ter spremljanje vzpostavitve Barnahusa – hiše za otroke in njenega delovanja;
- koordinacija akcije za otrokom prijazno pravosodje, ki bi opozorila na vse probleme, na katere opozarjajo tudi naše članice – izvedenci, stiki pod nadzorom, obvezna usposabljanja sodnikov, specializirana sodišča za otroke, predolgi postopki v primeru najhujših kršitev za otroke (spolne zlorabe, nasilje) itd.;
- izvajanje akcij za implementacijo nekaterih priporočil Evropske komisije "Investing in children: breaking the cycle of disadvantage" (sprejeta 20. 2. 2013) – področje participacije;
 - lobiranje za enakovredno participacijo vseh otrok, poudarek na ranljivih skupinah, in sicer za igro, šport, rekreacijo, kulturne aktivnosti;
 - vključevanje otrok v procese odločanja, ki vplivajo na njihova življenja: šolstvo, zdravstvo, sprejemanje pravnih aktov;
 - European Pillar on Social Rights ima priporočilo, da države sprejmejo nacionalne strategije za participacijo otrok – Središče ZIPOM si bo še naprej prizadevalo, da Slovenija sprejme ta pomemben strateški dokument;
- sistematično opozarjanje na položaj otrok v romskih naseljih – izpostavljanje romskih otrok kot najbolj ogrožene skupine otrok v Sloveniji, opozarjanje na dramatičen osip v OŠ, premeščanje v posebne programe OŠ, slabo zdravstveno oskrbo – preko spremljanja stanja in obveščanja preko ZIPOM E-novičk, s pisanjem člankov na spletni strani ZIPOM, z morebitno organizacijo okrogle mize, lobiranjem, da se končno začnejo zbirati statistični podatki o romski manjšini, v sodelovanju predvsem s članicama Amnesty International in Društvom Mozaik;
- lobiranje za sprejem nove oblike rejništva – t. i. dnevnega rejništva v slovenski pravni red;
- koordinacija in izvedba projekta z mediji "Otroško novinarsko središče". Projekt temelji na povezavi med otroki in mediji. Otroci bodo preko spletnega obrazca oddajali svoja vprašanja/mnenja/komentarje na razpisano aktualno družbeno-politično temo, ter tudi izbrali medij in želeni način sodelovanja, npr. vprašanje politiku, navzočnost v oddaji, sodelovanje pri pripravi prispevka. Mediji, ki se bodo vključili v projekt, bodo predhodno z usposabljanjem pridobili dodatna znanja s področja otrokovih pravic, za kar bodo prejeli certifikat. Glede na otrokovo pobudo s spletnega obrazca se bomo povezali z izbranim medijem, nato pa bo oblikovan individualni načrt sodelovanja otroka z medijem glede na želje otroka in potrebe medija. Pilotna verzija projekta, ki jo sofinancira Zavarovalnica Triglav v sklopu 3. razpisa za dodelitev sponzorskih in donatorskih sredstev v letu 2020, bo potekala od februarja do novembra 2021.

Na področju mednarodnega sodelovanja:

- aktivno sodelovanje v mednarodni mreži organizacij Eurochild (sodelovanje v okviru njihovih akcij, aktivna udeležba na letni konferenci ter na generalni skupščini);
- opravljanje obveznosti v okviru vloge polnopravnega članstva v Nacionalni mreži partnerjev Eurochild-a (NPN) – aktivna udeležba na srečanjih NPN (2x letno); aktivno sodelovanje pri vseh ostalih sprotnih zagovorniških akcijah NPN mreže;

- sodelovanje pri vseh aktivnostih v povezavi z uveljavitvijo Jamstva za otroke, Strategije EU za otrokove pravice 2021–2024;
- spremljali bomo, kako Vlada RS umešča področje investiranja v otroke v Nacionalne načrte za okrevanje in odpornost;
- sodelovanje z Child Rights Connect pri zastopanju nevladnega sektorja v Ženevi v okviru zasedanja Slovenije glede uresničevanja Konvencije o otrokovih pravicah.

Na področju komuniciranja s širšo javnostjo in mediji bomo na spletni strani redno objavljali tedenske novice, sporočila za javnost ob pomembnih aktivnostih in članke o pomembnejših temah in zagovorniških aktivnostih mreže ZIPOM ter organizirali manjše dogodke za novinarje za njihovo seznanitev s pomembnimi vsebinami glede otrok.

3.1.4 NACIONALNA MREŽA TOM®

TOM je edini splošni telefon za otroke in mladostnike v Sloveniji. V letu 2021 in 2022 bomo nadaljevali z že dobro vpeljanim delom, skladno z načeli delovanja programa TOM telefon: načelo anonimnega in zaupnega svetovanja po telefonu; načelo prostovoljnega dela; načelo dobre prakse (strokovnost in etika dela); načelo promocije vrednot duševnega zdravja otrok in mladostnikov in promocija in uresničevanje Konvencije o otrokovih pravicah. Še naprej bomo stremeli k doseganju ciljev programa, ki so: zadovoljstvo uporabnikov, čustvena razbremenitev uporabnikov, dostopnost programa – vsak dan, usposobljenost prostovoljcev/svetovalcev; prepoznavnost programa med ciljno javnostjo, prepoznavnost programa med strokovno javnostjo in informiranost uporabnika (mladostnika) o možnih oblikah pomoči.

Programska usmeritev

Na podlagi statistične analize leta 2020 ter statistične analize obdobja 2015–2020, smo ugotovili, da narašča število kontaktov s težjo vsebino. Še posebej v letu 2020 so v ospredje stopile teme, povezane z odnosi v družini in psihičnimi težavami. Število kontaktov povezanih s samomori je naraslo. Zvišala se je povprečna starost. Na področju varne rabe interneta se nadaljuje hiter razvoj novih družbenih aplikacij, ki s seboj prinašajo nove pasti za ranljivo skupino otrok in mladostnikov.

Na podlagi analize smo za prihodnje dveletno obdobje postavili naslednje prioritete:

- slediti trendom na področju varne rabe interneta in se nanje odzivati;
- oblikovati protokole ravnanja za kontakte, pri katerih je ogroženo življenje in kadar gre za sum storitve kaznivnega dejanja; pri tem bodo sodelovali: predsednik NM TOM, supervizorji NM TOM, morebitni drugi strokovnjaki (uganeta psihiatrična pomoč, kriminalistična policija, ...);
- delna profesionalizacija (vsaj dve zaposlitvi) svetovanja na telefonu, v e-klepetalnici in e-pošti; ugotavljamo namreč, da trenutne stiske otrok in mladostnikov zahtevajo odziv tima strokovnjakov s področja socialnega dela, psihologije, pedo-psihiatrije, psihoterapije;
- razviti podprogram 'TOM +', splošni svetovalni telefon za starejše mladostnike; finančna sredstva bi med drugim zagotovili s prijavo za različne razpise.
- razviti podprogram 'TOM za starše', splošni svetovalni telefon za starše in skrbnike otrok in mladostnikov; finančna sredstva bi med drugim zagotovili s prijavo na različne razpise.

V okviru programa Nacionalna mreža TOM bomo v letih 2021 in 2022 izvajali naslednje ključne dejavnosti:

Svetovanje

Svetovanje bo tudi v letih 2021 in 2022 potekalo prek 9 svetovalnih skupin (Ajdovščina, Idrija, Krško, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Slovenske Konjice, Tolmin in Velenje), v katerih deluje trenutno 132 svetovalcev. Telefonska številka je brezplačna in deluje vsak dan med 12. in 20. uro. Vse leto bomo zagotavljali tudi vsakodnevno svetovanje preko elektronske pošte in 5x tedensko svetovanje v klepetalnici v ljubljanski svetovalni skupini. Prav tako bo še vedno na voljo spletni informacijski portal E-TOM (www.e-tom.si), na katerem lahko mladi najdejo mnogo koristnih informacij. Do konca leta 2022 načrtujemo izdelano nove spletne strani TOM telefona.

Neprekinjeno bomo zagotavljali osnovne tehnične pogoje dela za telefonsko in e-svetovanje ter zagotavljali IP telefonske storitve v sodelovanju s Telekomom Slovenije, ki omogoča tudi brezplačne klice. V letu 2021 bomo poskušali omogočiti možnost telefonskega dežuranja od doma in sistemsko urediti beleženje kontaktov pri delu od doma. Potrebo po možnosti dežuranja izven lokacije so pokazali uvedeni ukrepi za preprečevanje širjenja virusa Covid-19. Posamezne svetovalne skupine namreč v letu 2020 niso mogle dežurati na lokaciji, ker je so bili njihovi prostori med karanteno zaprti (npr. občinski prostori). Prav tako so ukrepi za preprečevanje širjenja okužb v letu 2020 pokazali, da je v letu 2021 treba optimizirati urnik svetovalnih skupin. Treba bo preučiti obremenjenost vseh svetovalnih skupin ter skupinam, ki želijo dežurati pogosteje, to omogočiti. Naš cilj za leto 2021 in 2022 je več odgovorjenih klicev in povečano dežuranje svetovalcev na telefonu.

Vsako leto bomo naredili analizo kontaktov za preteklo leto in jo predstavili na novinarski konferenci. V letu 2021 bomo izdelali podrobnejšo analizo kontaktov, in sicer:

- statistika TOM za obdobje od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020
- statistika TOM od 2015 do 2020 s poudarkom na 2020
- statistika TOM obdobja od 15. 3. do 31. 5. in 15.10 do 31. 12. v primerjavi z enakim obdobjem od 2015 do 2019

V letu 2021 in 2022 bomo zaradi potrebe po natančnejših analizah podatkov prenovili obrazec za beleženje kontaktov na spletnem portalu vrata.tom-telefon.org. Obrazec nam služi kot podlaga za izdelavo letne analize kontaktov, ki je zgovoren pokazatelj, katera so najpogostejša vprašanja in problemi, s katerimi se soočajo mladi klicalci. Analiza je tudi osnova za načrtovanje bodočih aktivnosti in izobraževanj svetovalcev.

Usposabljanje in izobraževanje

Do konca leta 2022 bomo izvedli vsaj dve štiridnevni osnovni izobraževanji za telefonsko svetovanje ter dve enodnevni izobraževanji za svetovanje preko e-pošte in svetovanje v klepetalnici. Svetovalci bodo enkrat mesečno deležni supervizijskih srečanj, hkrati pa se bodo lahko dodatno izpopolnjevali na predavanjih in z obiski različnih institucij, kamor najpogosteje napotimo naše klicalce. Vsako leto bomo organizirali dve dodatni nacionalni izobraževanji za aktivne svetovalce vseh svetovalnih skupin.

V letu 2021 bomo organizirali dodatno večdnevno izobraževanje na temo duševnega zdravja otrok in mladostnikov (28. 5.–30. 5., Savudrija) in enodnevno izobraževanje na temo samopoškodovanja pri mladostnikih (23. 10., Tolmin). Za leto 2022 datumi in teme še niso določene.

Študijska praksa na TOM telefonu®

TOM telefon je učna baza za študente Fakultete za socialno delo (FSD), Fakultete za psihoterapevtsko znanost Univerze Sigmunda Freuda v Ljubljani (SFU), Fakultete za uporabne družbene študije (FUDŠ) in Filozofske fakultete (FF). V študijskem letu 2020/2021 prakso opravljajo: 2 študenta SFU, 2 študenta FSD in 1 študent FUDŠ. Tudi v študijskem letu 2021/2022 bomo razpisali prosta mesta za opravljanje obvezne študijske prakse.

Projekt Center za varnejši internet Slovenija

V letu 2021 nadaljujemo s projektom Center za varnejši internet Slovenija, ki je tokrat enoleten.

V letu 2021 bomo sodelovali v Svetu partnerjev projekta, na srečanjih Sveta projekta in Delovnih skupinah SAFE.SI. Udeležili se bomo vsaj dveh INSAFE evropskih seminarjev (izmenjava primerov dobrih praks) ter vsaj 10 ur tedensko omogočali on-line (chat) svetovanje na TOM telefonu. Za zagotavljanje nemotenega izvajanja e-svetovanja bomo skrbeli za kakovostno delovanje spletne strani www.e-tom.si in klepetalnice, na Facebook profilu bomo redno objavljali članke in informacije o varni rabi interneta.

Projekt Logout & Restart

V letu 2020 smo podpisali konzorcijsko pogodbo za izvedbo programa Logout & Restart – program varne, zdrave in uravnotežene uporabe spleta ter zdravljenje digitalnih zasvojenosti, katerega aktivnosti bodo potekale do konca leta 2022. Namenjen je otrokom, mladostnikom in odraslim osebam, ki imajo težave s čezmerno uporabo spleta ali kažejo znake zasvojenosti. Izvajalec programa je Zavod Nora, center sodobnih zasvojenosti, TOM telefon pa bo kot partner v projektu sodeloval pri obveščanju in razširjanju informativnih gradiv, izvedbi nacionalne konference ter pri medsebojnem usposabljanju in izmenjavi dobrih praks.

Delovanje nacionalne mreže

V letu 2021 bodo seje sveta NM TOM potekale 17. februarja, 14. aprila in 13. oktobra 2021; v letu 2022 bomo prav tako izvedli najmanj tri seje. Srečanje supervizorjev svetovalnih skupin NM TOM bomo organizirali vsaj dvakrat letno.

NM TOM ima zagotovljeno večletno sofinanciranje s strani MDDSZ do konca leta 2026 in v okviru Centra za varnejši internet Slovenija do konca leta 2021. V prvi polovici leta se pričakuje objava razpisa za Center za varnejši internet, ki bo tokrat predvidoma večleten.

Tako v letu 2021 kot 2022 se bomo prijavili na letne razpise FIHO, ZRSZ Javna dela in MOL. Redno bomo spremljali in se prijavljali tudi na druge primerne državne ali evropske razpise z namenom sofinanciranja izobraževanj za svetovalce in financiranja telefonskih stroškov za svetovalne skupine.

V letu 2021 programu poteče certifikat oz. verifikacija Socialne zbornice Slovenije, ki je pogoj, da je program lahko sofinanciran s strani MDDSZ kot javni socialnovarstveni program. Zato bomo v letu 2021 ponovno opravljali postopek verifikiranja. Do konca leta 2022 načrtujemo izdelavo protokolov ravnanja ob samomorilnih kontaktih, nasilju in drugih urgentnih situacij ter urediti pravno-formalna sodelovanja z zunanjimi sodelavci programa TOM telefon.

Promocija

V letu 2021 bomo izdelali nove promocijske plakate, ki jih bomo distribuili na osnovne in srednje šole, CSD-je, knjižnice, zdravstvene domove, mladinske centre in ostale organizacije, ki delajo z otroki in mladostniki. Novi plakati bodo natisnjeni v večji nakladi, da bodo lahko namenjeni promociji tudi v letu 2022. Nadaljevali bomo s promocijo in prodajo zbornika Ker nam je mar – kako lahko odrasli učimo otroke izkušenj empatične odzivnosti, ki je bil izdan septembra 2020 ob 30 letnici TOM telefona.

Do konca leta 2022 bomo izdelali promocijski video TOM telefona in druge promocijske materiale. Kot doslej bomo sodelovali v radijskih in televizijskih oddajah z mladinsko tematiko ter objavljali prispevke v različnih medijih.

Dogodki in sodelovanje z drugimi

V letih 2021 in 2022 bomo zagotavljali udeležbe predstavnikov NM TOM na strokovnih srečanjih, izobraževanjih in konferencah, tako domačih kot mednarodnih. V okviru članstva v Child Helpline International bomo zagotovili udeležbo predstavnika na letnem srečanju, sodelovali bomo pri pripravi podatkov za letno analizo klicev in okrepili izmenjavo gradiva. 4. 7. 2021 se zaključí občasna razstava Odgovor je pogovor, s katero smo obeležili 30. letnico delovanja TOM telefona.

3.2 SOCIALNO-HUMANTARNI PROGRAMI

V letu 2021 načrtujemo vzpostavitev računalniškega programa za vodenje aktivnosti v sklopu socialno-humanitarnega programa. S tem bomo vzpostavili natančno evidenco prejemnikov pomoči ter zagotovili še večjo transparentnost in možnost sledenja dodeljevanja različnih vrst pomoči.

V prvi fazi bomo program uporabljali na ZPMS, predvsem z namenom, da ga preizkusimo in po potrebi popravimo oz. nadgradimo. Ko bo testna faza zaključena, bomo k uporabi programa povabili tudi društva in zveze, ki izvajajo socialno-humanitarne aktivnosti na terenu. Organizirali bomo tudi usposabljanje za uporabo tega programa.

3.2.1 POMOČ SOCIALNO ŠIBKEJŠIM DRUŽINAM

V okviru socialno-humanitarnega programa bo tudi v letih 2021 in 2022 delovala Komisija za socialna vprašanja in humanitarne projekte pri ZPMS, ki bo obravnavala prejete vloge za vključitev v humanitarni program ZPMS in za ustrezno razdelitev pomoči. Komisija se bo sestala predvidoma štirikrat letno (na 3 mesece). V primeru, da bo število prošelj večje, bo sestavljena manjša skupina komisije (3 člani), ki bodo vmesno pregledali prispele vloge in razdelili pomoč.

V prihodnji dveh letih pričakujemo, da se bodo še kazale posledice krize zaradi COVID-19, kar pomeni, da se bo v stiski znašlo še več družin. Zato bo naša ključna naloga, da pridobimo čim več donacij (finančnih in materialnih), s katerimi bomo lahko nadalje izvajali naše socialno-humanitarne aktivnosti in pomagali čim več družinam (plačilo položnic, plačilo zdravstvenih terapij, nakup opreme, oblačila, obutev, šolske potrebščine, novoletna darila).

Ker je za zbiranje donacijskih sredstev izjemno pomembna ustrezna promocija, menimo, da bi nam pri tem pomagalo novo ime programa. Zato bomo v letu 2021 programu "Pomoč socialno šibkejšim družinam" nadeli novo ime, ki bo še dodatno pozitivno prispevalo k prepoznavnosti naših socialno-humanitarnih aktivnosti.

V letih 2021 in 2022 nadaljujemo s sodelovanjem z oddajo Tednik (rubrika Pomagamo) na TV SLO 1, in sicer bomo predstavili 4 družine, ki jim bodo gledalci lahko pomagali s svojim prispevkom (klic, s katerim prispevajo 1,25 €; SMS sporočilo s ključno besedo TEDNIK5, kjer prispevajo 5 €, ali s ključno besedo TEDNIK, kjer prispevajo 1 €; klic na 090). Prav tako v sodelovanju z RTV Slovenija načrtujemo izvedbo "Dobrodelnega vikenda" oz. "Dobrodelnega tedna".

3.2.2 POLNA ŠOLSKA TORBA

V letu 2020 smo v program Polna šolska torba vključili vse akcije, ki so namenjene zbiranju materialnih in finančnih sredstev za nakup delovnih zvezkov in šolskih potrebščin. Program sicer teče vse leto, bolj intenzivno pa se akcije odvijajo pred začetkom vsakega novega šolskega leta. Nakup šolskih potrebščin in še posebej delovnih zvezkov, ki morajo biti novi, namreč predstavlja družinam z nizkimi dohodki in več otroki veliko finančno breme, zato je povpraševanje po tovrstni pomoči vsako leto večje.

V letu 2020 smo od podjetja Eurospin Eko, d. o. o., že prejeli donacijo v višini 10.000 €, ki jo bomo še pred poletjem namenili za nakup delovnih zvezkov za šolsko leto 2021/2022.

Poštar Pavli polni šolske torbe

Tudi v letih 2021 in 2022 načrtujemo dobrodelno akcijo Poštar Pavli polni šolske torbe, ki poteka pod okriljem Pošte Slovenije. V juliju in avgustu se bodo zbirala sredstva in šolske potrebščine po poštnih izpostavah, konec avgusta pa se bodo šolske potrebščine razdelile med društva in zveze ZPMS, ki se bodo prijavila k akciji. Finančna sredstva se bodo predvidoma zbirala do 9. oktobra, ko je svetovni dan pošte. Zbrana sredstva bomo prav tako razdelili med naša društva in zveze za nakup šolskih potrebščin.

3.2.3 SAPRAMIŠKIN SKLAD

Sapramiškin sklad bo tudi v letih 2021 in 2022 namenjen pomoči otrokom s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin. V zadnjih letih opažamo, da je družin z otroki s posebnimi potrebami, ki potrebujejo posebne terapije in/ali specialne pripomočke, vse več. Zato moramo zagotoviti, da bo sklad finančno stabilen. K temu bo pripomogla tudi dodatna promocija sklada, ključni cilj pa je, da bi zanj pridobili močnega sponzorja.

3.2.4 ADIN ŠTIPENDIJSKI SKLAD

V letu 2021 smo štipendijski sklad ZPMS formalno preimenovali v Adin štipendijski sklad, po prvi predsednici ZPMS Adi Krivic. Prvo večjo promocijo sklada bomo v sodelovanju z A1 pripravili konec februarja, nato pa ob različnih priložnostih krepili štipendijski sklad, da bomo v prihodnjih šolskih letih lahko omogočili še več štipendij za mlade iz socialno šibkih okolij. Sicer pa v šolskem letu 2020/2021 že pomagamo kar 21 mladim.

3.2.5 ŠTIPENDIJSKI SKLAD NIVEA

Podjetje Beiersdorf, d. o. o., nam je 13 zaporednih let namenilo donacijo za štipendiranje dijakinj in dijakov v sklopu akcije "Podari modro srce". V letu 2020 pa so to donacijo namenili za družine, ki so se znašle v stiski zaradi epidemije COVID-19. Za leti 2021 in 2022 predvidevamo, da bodo donacijo zopet namenili za srednješolke in srednješolce iz družin v stiski, in sicer za 16 štipendij.

V kolikor se Niveina akcija tudi letos ne bo izvedla, bomo okrepili Adin štipendijski sklad.

3.2.6 DRUGE DOBRODELNE AKCIJE

V letih 2021 in 2022 se bomo še naprej odzivali na pobude organizacij ali posameznikov, ki bodo želeli s svojim prispevkom polepšati dan otrokom in družinam iz socialno manj spodbudnih okolij. Zagotovo pa bomo podjetja vključevali tudi v družbeno koristne akcije.

Veseli december

Nekatere akcije, kot na primer Hladilnik toplega srca na Obali, akcija zbiranja daril Radia in televizije Veseljak, akcija zbiranja daril zaposlenih na Ministrstvu RS za obrambo, so v zadnjih letih postale že tradicionalne in prizadevali si bomo, da tako tudi ostane.

Zelo pomembna je tudi izvedba "Dobrodelnega vikenda" oz. "Dobrodelnega tedna" v sodelovanju z RTV Slovenija, ko en konec tedna ali pa en teden preko različnih oddaj zbiramo sredstva za družine.

V letu 2021 se bomo povezali tudi z akcijo Trije zimski botri, saj vsako leto dobimo veliko povpraševanje donatorjev in družin za to akcijo. Tako bomo še boljše pokrili potrebe po celi Sloveniji. Društva in zveze ZPMS bodo v veselem decembru organizirali različne prireditve, delavnice in obdarovanja za otroke.

3.2.7 POMEŽIK SONCU

Cilj programa Pomežik soncu je za leti 2021 in 2022 omogočiti brezplačno letovanje vsaj 1600 otrokom iz socialno in materialno ogroženih družin.

Nacionalni odbor za prosti čas in letovanja (NOPČL) se bo v letih 2021 in 2022 sestel predvidoma 8-krat. Vsako leto NOPČL v aprilu sprejme načrt izvedbe humanitarnega programa, izvede interni razpis za organizatorje letovanj, določi ceno letovanj, način zbiranja donacij in način razdelitve zbranih sredstev.

Zbiranje sredstev in promocija v letih 2021 in 2022

V letu 2021 bomo z zbiranjem sredstev začeli že v januarju, in sicer v sodelovanju s Klubom zvestobe OMV SMILE & DRIVE. Za močan začetek dobrodelne akcije "Darujmo točke in odpeljimo otroke na počitnice" poskrbi Klub zvestobe, ki v dobrodelni sklad podari 1.000.000 točk, do konca februarja pa točke lahko darujejo tudi posamezniki, člani Kluba zvestobe. V promocijo akcije so vključeni tudi ambasadorji projekta Pomežik soncu. Prizadevali si bomo, da bo akcija stekla tudi v letu 2022.

Akcijo zbiranja donacij (pravnih in fizičnih oseb) bomo izvedli med aprilom in junijem, vsako leto tudi vlagamo vloženke z UPN obrazcem v časopisje. Prizadevali si bomo ohraniti dosedanje sponzorje programa in pridobiti nove.

V maju se bomo na medije obrnili s prošnjo za brezplačno oglaševanje programa ter na podjetje Europlakat, ki nam je do sedaj že nekaj let zapored omogočilo brezplačni najem oglasnega prostora na dobro vidnih lokacijah. Humanitarni program bomo predstavili na zadnji strani kataloga Počitnice in dejavnosti, ki ga v več kot 35.000 izvodih izdajo ljubljanske zveze in društva ZPMS.

Če bo epidemiološka situacija v državi to dopuščala, bomo v juniju 2021 v Ljubljani organizirali dobrodelni koncert Dan za rock. Program dogodka je v pripravi. Načrtujemo, da bomo koncert izvedli tudi v letu 2022, skladno s finančnimi zmožnostmi.

3.3 PROGRAMI ZA PROSTI ČAS IN LETOVANJA

Tudi v letih 2021 in 2022 bomo v sodelovanju z našimi članicami izvajali zimovanja, letovanja in zdravstvena letovanja ter omogočali tudi druge dejavnosti za kakovostno preživljanje prostega časa otrok in mladostnikov (delavnice, izleti, predstave itd.).

Za izvedbo letovanj si bomo prizadevali pridobiti čim več donacijskih in sponzorskih sredstev. Za leto 2021 se je ZPMS že prijavila na razpis FIHO. Žal rezultati razpisa še niso znani.

V okviru programa Pomežik soncu bomo izvedli obsežno promocijsko akcijo za zbiranje sredstev, prav tako bomo še okrepili prodajo gobastih krp Pomežik soncu.

Strokovna služba ZPMS bo v marcu ali aprilu za društva in zveze ZPMS, organizatorje letovanj, objavila interni razpis za letovanje otrok iz socialno ogroženih družin (sredstva Pomežik soncu), letovanje otrok s posebnimi potrebami (sredstva FIHO) in zdravstveno letovanje otrok s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin (sredstva, zbrana od prodaje gobastih krp Pomežik soncu).

Na podlagi zbranih sredstev bo Nacionalni odbor za prosti čas in letovanja v maju pripravil razdelilnik zbranih sredstev ter sklep o razdelitvi sredstev za letovanja ZPMS, ki ga bomo posredovali izbranim organizatorjem letovanj. Z njimi se bodo podpisale pogodbe o letovanjih. Organizatorji bodo do konca septembra na posebnem obrazcu oddali poročilo o letovanjih.

Nacionalni odbor za prosti čas in letovanja bo v okviru možnosti organiziral dve izobraževanji pedagoških vodij na letovanjih, prvo v spomladanskem, drugo pa v jesenskem času.

Po podobni časovnici bodo aktivnosti za letovanja in zimovanja potekala tudi v letu 2022.

3.3.1 PROSTI ČAS

ZPMS si že od ustanovitve prizadeva, da bi otroci kar se da kakovostno preživljali svoj prosti čas. Ker dandanes primanjkuje kakovostne in cenovne dostopne ponudbe različnih prostočasnih aktivnosti, bomo v letu 2021 organizirali posvet z društvu in zvezami ZPMS, na katerem bi se pogovorili, kaj še lahko na tem področju naredi ZPMS.

3.4 PROGRAMI NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

3.4.1 NATEČAJ EVROPA V ŠOLI

Z natečajem Evropa v šoli si še vedno prizadevamo spodbuditi mlade k razmišljanju o pomembnih temah prihodnosti, ki se jih dotikajo kot slovenske in evropske državljane. Natečaj je priložnost za ustvarjalno izražanje, kritično in samostojno mišljenje ter spodbujanje občutka pripadnosti in solidarnosti.

Natečaj Evropa v šoli v šolskem letu 2020/2021 poteka pod naslovom "Če kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga." Osredotoča se na 12. cilj trajnostnega razvoja – odgovorna poraba in proizvodnja. Pri vsebinski pripravi razpisa smo se povezali z Ministrstvom za zunanje zadeve, Ministrstvom za okolje in prostor, Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Gospodarsko zbornico Slovenije. Glede na epidemiološko sliko spomladi 2021 še vedno ne načrtujemo regijskih prireditev. Predvidevamo, da bo tudi nacionalna zaključna prireditev natečaja potekala virtualno ali morda v živo z močno omejenim številom prisotnih in na prostem.

Tema za šolsko leto 2021/2022 še ni predvidena, znana bo poleti 2021. Točen naslov in konkretnejšo vsebino natečaja bo določil Nacionalni odbor za natečaj Evropa v šoli. Jeseni bomo najverjetneje kot običajno organizirali izobraževanje za mentorje in regijske koordinatorje. Glede na to, da so mentorji oktobra 2020 zelo pohvalili izvedbo izobraževanja na ZOOM-u (tudi udeležencev je bilo več kot na preteklih izobraževanjih v živo) bomo ponovno ciljali na virtualno izvedbo, ki je enako učinkovita in tudi finančno prijaznejša.

V letu 2021 načrtujemo ukinitve Facebook profila Evropa v šoli. Združili ga bomo s profilom Zveza prijateljev mladine Slovenije, kjer imamo mnogo večji doseg.

Glede na to, da Slovenija julija 2021 nastopi predsedovanje Svetu EU, si obetamo, da bomo natečaj lahko dodatno promovirali (ali prejeli finančna sredstva) iz razpisov, ki bodo namenjeni predsedovanju.

Že sedaj razmišljamo o prihodnosti tega programa, saj si želimo, da bi bil za mlade še bolj privlačen. Če bodo finance dopuščale, si želimo že v šolskem letu 2021/2022 na regijskih ravneh organizirati izobraževanja za otroke. Navsezadnje so mladi naša ciljna skupina pri tem natečaju, zato je prav, da so deležni informacij iz prve roke. Skladno s financami bomo nagrajencem zagotavljali nagrade.

Čim prej si želimo tudi obuditi Evropski tabor, ki se je v preteklosti že izkazal kot poučna in zanimiva nagrada. Dvodnevni oddih v naravi, kjer otroci spoznavajo Evropsko unijo in razmišljajo o svojih položajih, jim približa zavest, da smo vsi tudi državljani sveta. Hkrati bi udeležence na taboru "uporabili" tudi kot "uporabniški sosvet" – za evalvacijo in povratno informacijo o tem, kaj jim je pri natečaju všeč in kaj bi spremenili.

3.4.2 MLADI RAZISKOVALCI ZGODOVINE

Cilj programa Mladi raziskovalci zgodovine, ki je svojim delom začel že leta 1969, je usposabljanje mladine v raziskovanju lokalne preteklosti. Program strokovno vodi Komisija za delo zgodovinskih krožkov na osnovnih šolah, ki se bo v letih 2021 in 2022 sestala vsaj 8-krat. Vsako leto v marcu Komisija objavi novo raziskovalno temo.

Ocenjujemo, da bo tudi v letih 2021 in 2022 v programu sodelovalo približno 300 učencev zadnje triade iz 30 osnovnih šol, prizadevali pa si bomo, da bi k sodelovanju privabili še več učenk in učencev. Raziskave v posameznem zgodovinskem krožku bodo potekale do konca marca, ko morajo krožki poslati pisne izdelke na ZPMS. V aprilu in maju bodo tričlanske ocenjevalne komisije pregledale in ocenile prejete pisne izdelke. Na zaključnem državnem srečanju, ki bo organizirano v drugi polovici maja, pa bodo sodelujoči učenci svojo raziskavo predstavili drugim in njene rezultate zagovarjali pred komisijo. Po predstavitvi in zagovoru bo komisija oblikovala končne ocene in podelila priznanja (bronasto, srebrno ali zlato) ter organizirala z raziskovalno temo povezan ogled določenih zanimivosti. V kolikor epidemiološke razmere ne bodo dopuščale izvedbe srečanja v živo, bomo osnovne šole pozvali, da raziskovalne naloge oddajo v elektronski obliki, mladi raziskovalci pa pripravijo krajšo 10 min predstavitev s pomočjo spletne aplikacije zoom.

Za promocijo programa bomo poskrbeli z objavo prispevkov v Časorisu in drugih medijih ter na spletni strani ZPMS in Facebook profilu. Pripravili bomo predstavitveno zloženko z namenom promocije programa. Ob priložnosti državnega srečanja izdali sporočilo za javnost.

Oktobra bomo v sodelovanju z Muzejem za novejšo zgodovino Slovenije organizirali celodnevni izobraževalni seminar za mentorje zgodovinskih krožkov. Komisija bo na seminar povabila najboljše strokovnjake za razpisano raziskovalno temo, mentorji pa bodo deležni tudi vseh dodatnih vsebin za kakovostno metodološko in pedagoško vodenje zgodovinskih krožkov. Strokovne prispevke s seminarja bomo zbrali in izdali v zborniku, v katerem bomo objavili tudi Zlata pravila sestavljanja elaboratov. Vsi prispevki predavateljev bodo vpisani v COBBIS s strani ZRC SAZU.

Po podobni časovnici bo program potekal tudi v letu 2022.

Nadaljevali bomo s prizadevanji, da bi program učencem prinašal točke za pridobitev Zoisove štipendije, učiteljem/mentorjem pa točke za napredovanje. Dogovorili se bomo za sestanek na MIZŠ glede organiziranja tekmovanj iz znanja.

Sistematično si bomo prizadevali, da bi se v program vključilo več šol, tudi šole iz zamejstva. Cilj je, da bi v letu 2022 k sodelovanju pritegnili še najmanj 10 šol. K temu bi zagotovo prispevala obogatitev programa z vsebinsko bogato nagrado, kot na primer strokovna ekskurzija v tujino. V ta namen bomo preučili možnosti prijave na razpise Erasmus+, ki podpirajo izmenjavo učencev iz različnih držav.

4 PROJEKTI IN PRIJAVE NA RAZPISE

V letu 2021 bomo nadaljevali z izvajanjem nalog v sklopu projektov:

- Center za varnejši internet
- Skupaj za dogovoren odnos do pitja – SOPA (traja še do 31. 7. 2021)
- Otroško novinarsko središče
- PODVIG (traja še do 31. 8. 2022)

V sklopu programa Erasmus+ - Ključni ukrep 3: Projekti dialoga z mladimi bomo 1. 5. 2021 pričeli z izvajanjem projekta "Uresničevanje pravice otrok do participacije: Naše mnenje šteje!", s katerim smo bili uspešni na oktobrskem razpisu.

Namen projekta je skupaj z otroki in drugimi deležniki ustvariti dokument, ki bo postavil temelje kakovostnega sodelovanja otrok v vseh zadevah, ki so pomembne za njihovo življenje. Projekt bo trajal do 31. 12., glavna dogodka pa bo potekala v oktobru in novembru 2021.

4.1 PRIJAVE NA RAZPISE

Aktivno bomo spremljali objave domačih in mednarodnih razpisov ter se glede na naše potrebe in ustreznost razpisov nanje tudi prijavljali. Več pozornosti bomo namenili možnostim financiranja projektov s strani različnih evropskih fundacij. COVID-19 situacija je nekoliko zamajala tudi dinamiko razpisov, predvidevamo pa, da bodo v letih 2021 in 2022 odprte naslednje možnosti za prijave:

- razpis Ministrstva za javno upravo
- Javni razpis za sofinanciranje ozaveševalnih in izobraževalnih projektov nevladnih organizacij v letu 2021 – UKOM
- razpisi, vezani na predsedovanje Slovenije EU
- Right, Equality and Citizenship Programme – Call for proposals on capacity building in the area of rights of a child
- razpis Ministrstva za zdravje
- Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji – JR za razdelitev sredstev FIHO v letu 2022
- Erasmus+
- Eurochild – Co-financing national-level advocacy events, happening in 2021
- Zavarovalnica Triglav – Razpis za dodelitev sponzorskih in donatorskih sredstev
- Živeti s pristaniščem - Luka Koper
- Lidl – Boljši svet

Projektne ideje, za katere si prizadevamo zagotoviti finančna sredstva:

- uvedba pilotnega projekta regijskih koordinatorjev
- uvedba koordinatorja članstva
- razvoj izobraževalnega središča ZPMS
- razvoj računalniškega programa za spremljanje socialno-humanitarnih aktivnosti in digitalizacija določenih vsebinskih programov
- projekt POLDE: programi za otroke – lokalno dostopni, za vse enaki
- projekt Pravice niso pravljice
- osvežitev podobe Otroške parlamenta in širša promocija programa.

5 USTANOVA FUNDACIJA ZPMS ZA OTROKE IN DRUŽINE V SLOVENIJI

5.1 ŠTIPENDIJSKI SKLAD DR. JANEZA DRNOVŠKA

Ustanova "Fundacija ZPMS za otroke in družine v Sloveniji" (Ustanova Fundacija) bo v letu 2021 in 2022 v okviru štipendijskega sklada dr. Janeza Drnovška nadaljevala s štipendiranjem dijakinj in dijakov.

S štipendisti, ki bodo uspešno zaključili šolanje in napredovali v višji letnik srednješolskega izobraževanja, bomo sklenili anekse. V šolskem letu 2020/2021 trenutno štipendiramo 19 srednješolcev in srednješolk.

Ustanova Fundacija bo nadaljevala z iskanjem novih donatorjev, ki bi prispevali sredstva za štipendiranje novih dijakov in dijakinj iz manj spodbudnih okolij. Zastavljen cilj je, da bi že četrto leto zapored ponovili razpis za štipendiranje dijakov v skladu s finančnimi zmožnostmi in jim zagotovili štipendijo skozi celotni proces izobraževanja.

Uprava Ustanove Fundacije se bo v letih 2021 in 2022 predvidoma sestala najmanj dvakrat, Nadzorni odbor pa najmanj enkrat. Za promocijo bomo skrbeli z oglasi v časopisu Delo (zakupljeni oglasi po pogodbi), objavami v ZPMS novicah in objavami na Facebook profilu ZPMS.

6 ODNOSI Z JAVNOSTMI

V letih 2021 in 2022 bomo še naprej komunikacijsko podpirali naše obstoječe programe in projekte, po svojih zmožnostih pa tudi nove, priložnostne dogodke in različne akcije. O skupnih programih mreže bomo skozi vse leto obveščali javnost, sodelovanje s slovenskimi mediji bomo še okrepili. Novo promocijsko gradivo bomo pripravljali skladno z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Intenzivno bomo delali na pridobivanju novih sponzorjev in donatorjev ter na ohranjanju že obstoječih. Tudi v letih 2021 in 2022 bomo s spremljanjem medijskih objav spremljali našo prisotnost v medijih, jo analizirali in na osnovi tega sprejeli ukrepe za krepitev odnosov z javnostmi.

Poleg rednega dela na področju komunikacije, marketinga, organizacije dogodkov, oblikovanja in priprave vsebin za medije, za leti 2021 in 2022 izpostavljamo naslednje aktivnosti:

- v komunikacijo na lastnih kanalih (Facebook, Viber, Instagram, spletna stran) bomo z namenom povezovanja in krepitev stališč, ki so nam skupni, poleg lastne informativne vsebine vključevali tudi vsebine organizacij, ki sovpadajo z našim področjem dela, kot npr. Statistični urad RS, Zakonski in družinski inštitut, Inštitut RS za socialno varstvo, MDDSZ, SLOGA, CNVOS, Slovenska Filantropija...
- ponovna uporaba Twitter računa in ureditev LinkedIn profila;
- povezovanje s socialnimi omrežji gospodarskih družb, promocija naših programov in pozivi k zbiranju SMS donacij;
- uporaba crosspotinga med socialnimi omrežji in na socialnih omrežjih med uporabniki;
- odzivanje na napačno uporabo imena ZPMS v medijih z zahtevki za popravek.

Nabor aktivnosti je izbran skladno s ciljem, da se ZPMS pojavlja na čim več mestih v javnosti in da se ime ZPMS uporablja na čim več mestih tudi dosledno.

7 VODENJE IN ORGANIZACIJA NALOG S PODROČJA DELOVANJA ZPMS

Zagotavljanje sredstev za delovanje ZPMS

Izjemnega pomena za delovanje ZPMS je razpršeno financiranje, kar pomeni, da pridobivamo sredstva iz različnih virov, kot so: FIHO, proračunska in druga javna sredstva, donacije pravnih in fizičnih oseb, sredstva od odstopa dela dohodnine, sredstva, pridobljena na domačih in evropskih razpisih ter od prodaje izdelkov in drugi.

V letu 2020 je vlada z 0,5 % na 1 % povišala delež dela dohodnine, ki ga posamezniki lahko odstopijo nevladnim organizacijam s statusom delovanja v javnem interesu. Prav tako je podaljšala rok, do katerega morajo posamezniki izpolnjen obrazec o odstopu dela dohodnine poslati na pristojni davčni urad, in sicer do konca maja 2021. Tako bomo že v začetku leta 2021 izvedli obsežno akcijo pošiljanja predizpolnjenih obrazcev za odstop dela dohodnine na 2/3 gospodinjstev. Zbrana sredstva bomo namenili za izvajanje naših programov.

Skozi vse leto bomo posodabljali baze pravnih oseb, na katere se bomo vsaj dvakrat letno obrnili za donacije; še posebej jih bomo opozorili na možnost donacij v višini 0,3 % obdavčenega prihodka. Še bolj aktivno se bomo povezovali s podjetji, ki bi bila pripravljena del sredstev od prodaje določenih izdelkov nameniti za naše programe.

Posebno pozornost bomo namenili donatorjem-posameznikom. Posameznike, ki so v preteklih dveh letih večkrat podprli naše akcije zbiranja sredstev za pomoč otrokom, mladostnikom in družinam v stiski, pa bomo s posebnim pismom nagovorili, da postanejo naši mesečni donatorji.

V letu 2021 načrtujemo tudi več prijav na manjše in večje domače in evropske razpise. Okrepili bomo prodajo izdelkov in storitev. Nadaljevali bomo s pripravo novega kompleta novoletnih čestitk in čestitk za druge priložnosti. Pripravili bomo tudi nov koledar za leto 2022.

Investicije

Strokovna služba v letu 2021 načrtuje zamenjavo serverja, nakup računalniške in druge nujne pisarniške opreme. Razmišljamo tudi o zamenjavi službenega vozila, ki mu bo v kratkem potekla garancija. Strošek investicijskega vzdrževanja in nakupa osnovnih sredstev planiramo v višini do 40.000,00 €. Seveda je vse odvisno od razpoložljivih sredstev.

Na razpisu FIHO smo za leto 2021 prijavili nakup računalniške opreme v višini 2.800,00 €.

Za leto 2022 pa bomo investicijsko vzdrževanje planirali v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

Krepitev mreže članic ZPMS in mreže prostovoljcev

ZPMS je široka mreža, v katero je trenutno včlanjenih 109 društev in zvez. V letih 2021 in 2022 bomo spodbujali ustavljanje novih društev, ki bi želeli postati del naše zveze, še posebej na območjih, kjer društev še ni, oz. ponovno obuditev tistih društev, katerih delovanje je v zadnjih letih zamrlo. Vsem zainteresiranim bomo nudili pravno, organizacijsko in vsebinsko pomoč.

Sodelovanje med društvi in zvezami v mreži ZPMS bomo utrjevali z dobrim medsebojnim informiranjem in informiranjem javnosti o našem delu. Kot dodano vrednost vidimo tudi uvedbo koordinatorskega članstva, ki bi skrbel izključno za društva in zveze ZPMS.

Nadaljevali bomo z aktivnostmi za uvedbo t. i. regijskih koordinatorjev, katerih naloge bi bile koordinacija med društvi in ZPMS, koordinacija med posameznimi društvi v določeni regiji, povezovanje z lokalnimi oblastmi, širjenje mreže in kroga prostovoljcev, pokrivanje tistih območij, kjer ni društva, koordinator nacionalnih programov na regionalnem nivoju.

V letu 2021 bomo izvedli srečanja z društvi in zvezami po regijah, ki bodo namenjena izmenjavi dobrih praks, informiranju o tekočih aktivnostih, opozarjanju na morebitne težave, načrtovanju možnih skupnih akcij, neformalnemu druženju in po potrebi tudi izobraževanju.

V letih 2021 in 2022 bomo več pozornosti posvetili pridobivanju prostovoljk in prostovoljcev, ki bodo s svojim delom prispevali k dvigu kakovosti in aktualnosti programov. Prizadevali si bomo za odpravljanje zakonodajnih, davčnih, sistemskih ovir za razmah prostovoljskega dela.

Razvoj organizacije

V letu 2020 smo se prijavi in bili izbrani na CNVOS-ov program za organizacijski razvoj. V letu 2021 bodo potekala redna srečanja s strokovnjakinjo s področja delovanja nevladnih organizacij. Na vsakem srečanju se bomo posvetili določenemu področju delovanja: pridobivanje sredstev, prijave na razpise, posodobitev programov, sodelovanje s članicami ipd. Namen je, da pridobimo nova znanja in smernice za kakovosten razvoj organizacije.

Sodelovanje z drugimi nevladnimi organizacijami

Tudi v letih 2021 in 2022 bomo aktivno sodelovali z drugimi nevladnimi organizacijami v Sloveniji, v Evropi in v svetu ter krepili medsebojno povezovanje NVO v Sloveniji in skupno delovanje za vzpostavitev ustrežnejših pogojev delovanja nevladnega sektorja v naši družbi.

Sodelovali bomo na skupnih promocijskih dejavnostih, ki jih organizirajo Združenje za prostovoljstvo pri Slovenski filantropiji, CNVOS in druge organizacije ter promovirali naše aktivnosti v okviru Tedna prostovoljstva, Festivala prostovoljstva in drugih dogodkov tako v Sloveniji kot v tujini.

7.1 ZAPOSLENI

Na ZPMS je bilo na dan 1. 1. 2021 zaposlenih 15 oseb. V letu 2021 je ena sodelavka na porodniškem dopustu. V letu 2021 bomo zaposlili dodatno eno osebo na TOM telefonu, za kar smo pridobili subvencijo Zavoda za zaposlovanje RS.

7.1.1 IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

Za zaposlene načrtujemo udeležbo na raznih izobraževanjih glede na interes zaposlenih.

7.1.2 IZOBRAŽEVANJE ŠTUDENTOV – ŠTUDIJSKA PRAKSA

Glede na epidemiološko situacijo v državi v letu 2021 v strokovni službi ZPMS ne bomo izvajali študijske prakse, najverjetneje pa bo v letu 2022 situacija to že omogočala. Prakso bomo omogočili študentkam in študentom različnih fakultet, ki bodo za to izkazali interes.

Na TOM telefonu pa smo se odločili, da bomo v letu 2021 omogočili opravljanje študijske prakse in sicer 5 študentom in študentkam (Fakulteta za uporabne družbene študije – 1 študentka, Fakulteta za socialno delo – 2 študentki, Univerza Sigmunda Freuda v Ljubljani – 1 študentka in 1 študent).

V letu 2022 prav tako načrtujemo opravljanje obvezne študijske prakse.

7.2 SODELOVANJE NA MEDNARODNIH DOGODKIH

Večina mednarodnih dogodkov bo tudi v letih 2021/22 potekala v sklopu projekta Center za varni internet ter našega sodelovanja z organizacijo Eurochild. Drugih morebitnih, za nas koristnih mednarodnih dogodkov – bodisi v živo bodisi on-line – pa se bomo udeleževali skladno z vsebinskimi potrebami in razpoložljivimi sredstvi.

8 ZAKLJUČEK

V ta načrt smo zapisali naloge, za katere vemo, da jih lahko ob pričakovanih pogojih tudi uresničimo, zavedamo pa se, da bodo konkretne razmere zahtevale še dodatne aktivnosti, ki jih sedaj ni mogoče predvideti. Program dela za leto 2021 in 2022 bomo dopolnjevali s konkretnimi aktivnostmi v povezavi s cilji posameznih programskih in drugih delovnih področij.

S svojo dejavnostjo in poslovanjem bomo ohranili zaupanje naših uporabnikov, financerjev, donatorjev in javnosti.

Priprave: generalna sekretarka ZPMS Breda Krašna in strokovne sodelavke Nina Uratarič Malnar, Petra Zega, Iris Furlan, Darja Lovšin, Sabina Kotar Roglič, Pika Potočnik, Anja Vogrič, Tjaša Bertoncej, Maša Blaznik, Sandra Murk, Darija Maksimović Gončin in Sara Geiger Smole.

Uredila: mag. Nina Uratarič Malnar

Ljubljana, 9. 3. 2021

*Darja Groznik,
predsednica ZPMS*